

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Михайленко Ольга Валеріївна

к.е.н., доцент

Національний університет харчових технологій

м. Київ, Україна

olmi203@ukr.net

Введение./Introduction. Розвиток підприємства веде до збільшення його потенціалу, що сприяє розвитку підприємництва та підвищенню ефективності господарської діяльності.

Інвестиційна стратегія - це метод управління активами компанії. Стратегія формується на основі аналізу і дослідження макроекономічної і політичної ситуації; поточного стану і переваг конкретного підприємства. Стратегія інвестиційної діяльності характеризує вибір основних напрямків інвестування відповідно до перспективного плану розвитку; підготовку та формування перспективного інвестиційного портфеля; фінансове забезпечення інвестиційних проектів.

Сьогодні ефективність інвестицій залежить від стану виробництва, положення та технічного рівня основних фондів, можливості структурної перебудови економіки, вирішення соціально-економічних питань. Інвестиції є основою для розвитку підприємств, окремих галузей та економіки в цілому.

Цель работы./Aim. Основною метою дослідження є розробка пропозицій удосконалення інвестиційної діяльності підприємств та формування інвестиційної стратегії.

Материалы и методы./Materials and methods. У науковій літературі глибоко вивчені проблеми інвестування, вивчена їх економічна природа, місце і роль в ринковій економіці, розроблені методи управління та аналізу інвестиційних проектів. Багато питань, що стосуються формування інвестиційної стратегії підприємства, висвітлені в роботах таких відомих

авторів, як Бровкова О. Г., Бурлака Н. І., Гончарук І. В., Киртока М. М., Ковальова В. Ю., Конащук В. Л., Скотнікова Л. П., Ткаченко Т. П., Угрімова І. В., Шевчук Н. А. та інших.

Але слід зазначити, що, незважаючи на значні наукові досягнення в цьому напрямку, напрямки оптимізації інвестиційної діяльності підприємств в сучасних економічних умовах залишаються актуальними і невирішеними, що вимагає подальших досліджень.

Результаты и обсуждение./Results and discussion. Інвестиційна стратегія будь-якого підприємства є невід'ємною частиною його загальної економічної стратегії і передбачає ефективне використання різних форм інвестування для забезпечення високої ринкової вартості підприємства і стійких темпів його розвитку. Формування такої стратегії вимагає її чіткого узгодження з фінансовою стратегією підприємства, оскільки саме вона визначає напрямок розвитку підприємства в довгостроковій перспективі. Така політика є основою розвитку будь-якого підприємства, оскільки за наявності неякісної та неефективної інвестиційної політики вона ставить під загрозу як майбутні стратегічні цілі підприємства, так і забезпечення його повноцінної роботи в короткостроковій перспективі.

Інвестиційна стратегія дуже важлива для компанії і повинна розроблятися з урахуванням місії компанії. Вона також повинна бути частиною загальної стратегії, узгодженої з іншими функціональними стратегіями підприємства. Така стратегія має сприяти оперативному реагуванню керівництва на зміну факторів зовнішнього середовища, усуненню їх негативних наслідків, використанню нових інвестиційних можливостей, маневруванню інвестиційними ресурсами.

Інвестиційна стратегія необхідна для реалізації ряду завдань до яких необхідно віднести:

- підтримка високих темпів розвитку організації завдяки інвестиційній підтримці;

- отримання максимально високих рівнів прибутковості за прямими і фінансовими вкладеннями організації та всієї інвестиційної діяльності з урахуванням існуючих інвестиційних ризиків;

- зниження ризику виникнення інвестиційних ризиків при здійсненні інвестиційної діяльності, що не впливають на рівень прибутковості інвестицій;

- підтримка інвестиційних активів на достатньому рівні ліквідності, а також забезпечення максимально швидкого рівня реінвестування капіталу;

- пошук і розробка шляхів, що сприяють модернізації та вдосконаленню інвестиційної діяльності підприємства;

- підтримка фінансового балансу підприємства при здійсненні інвестицій.

Розробка інвестиційної стратегії підприємства передбачає комплексний і всебічний аналіз всіх елементів внутрішнього і зовнішнього середовища підприємства, а також узгодження цих цілей і заходів щодо їх досягнення із загальною стратегією підприємства. У процесі розробки інвестиційної політики підприємства можна виділити наступні етапи:

- аналіз інвестиційної діяльності установи за минулий період;
- ретельне вивчення зовнішнього інвестиційного клімату і ситуації на ринку;
- визначення стратегічно важливих напрямів удосконалення діяльності підприємства, які повинні бути забезпечені наступною інвестиційною діяльністю;
- обґрунтування виду інвестиційної політики підприємства згідно з цілями інвестування коштів і ступеня ризику;
- розробка інвестиційної політики підприємства виходячи з основних напрямків інвестиційної діяльності;
- складання інвестиційної політики підприємства в галузевому і регіональному розрізі;
- координація головних напрямків інвестиційної політики підприємства.

Початковим етапом повинен бути, перш за все, аналіз інвестиційної діяльності підприємства або організації разом з комплексним дослідженням зовнішнього середовища, включаючи всі можливі фактори впливу на ефективність вкладених інвестицій.

Проведення такого дослідження дозволяє найбільш повно оцінити інвестиційний потенціал підприємства, ступінь його привабливості для інвесторів, а також ефективність господарської діяльності організації. Об'єктом дослідження в даному випадку повинна стати загальна динаміка інвестиційної діяльності підприємства та її обсяг. Вона також визначає частку вкладених коштів відповідно до кожного напрямку інвестування, тобто вивчається структура інвестиційного процесу організації, і на її основі робиться висновок про загальну ефективність даного виду діяльності в той чи інший період.

У процесі такого дослідження ретельно аналізується правове поле, в якому функціонує підприємство, зокрема, велика увага приділяється особливостям правового регулювання окремих форм інвестування, таких як використання державно-приватного партнерства. Окремо проводиться детальний аналіз ринкового середовища та основних факторів, що впливають на її функціонування. У той же час довгострокові цілі підприємства, відображені в його загальній економічній стратегії, повинні бути враховані, тобто всі параметри господарської діяльності повинні бути узгоджені.

Така стратегія повинна передбачати оптимальну структуру оборотних коштів разом з реальними джерелами їх формування, забезпечувати систему отримання компанією позикових коштів у разі необхідності, передбачати антикризові заходи фінансового менеджменту, які забезпечували б стабільний розвиток підприємства.

Стабільне та ефективне функціонування сучасного підприємства в ринкових умовах неможливе без узгодження основних напрямків і цілей його діяльності з відповідними положеннями інвестиційної стратегії [5, с. 46-47].

Загальний організаційний механізм формування інвестиційної стратегії підприємства повинен містити довгострокові інвестиційні цілі, технології,

ресурси і систему управління, що забезпечує конкурентоспроможність в реальній економічній ситуації:

- резюме (короткий опис інвестиційної стратегії);
- цілі інвестиційної діяльності;
- обґрунтування ресурсів (витрат на реалізацію стратегії);
- обґрунтування корисності інвестиційної стратегії.

Розробка інвестиційної стратегії сприяє ефективному зростанню підприємства:

- забезпечує формування механізму впровадження довгострокових інвестиційних завдань з метою соціально - економічного розвитку;

- дає можливість правдиво розцінювати інвестиційні можливості підприємства; відображає гідності компанії в інвестиційній діяльності в порівнянні з конкурентами;

- формує передумови для стратегічних змін в організаційній структурі управління та організаційної культури підприємства.

Інвестиційний портфель формується у відповідності до інвестиційної стратегії з огляду на фінансові можливості інвестора; можливість залучення зовнішнього фінансування, вітчизняного і зарубіжного; інвестиційний клімат і кон'юнктура інвестиційного ринку; особливості інвестиційної стратегії (рівень агресивності інвестиційної стратегії, сприйнятливність інвестора до ризику, спроможність ефективно керувати портфелем) тощо.

Формування інвестиційної стратегії - це тривалий процес, заснований на прогнозуванні певних умов інвестиційної діяльності. Складність цього процесу полягає в постійному пошуку альтернативних інвестиційних рішень, які б відповідали іміджу компанії. Крім того, стратегія не є постійною і вимагає постійного коригування для врахування змін зовнішніх умов та можливостей зростання компанії.

Результативність розробленої інвестиційної стратегії оцінюється на підставі нижчеперелічених критеріїв:

- відповідність інвестиційної стратегії загальній стратегії економічного розвитку підприємства;

- надійність виконання стратегії завдяки її ресурсному забезпеченню – тобто вивчення потенціалу підприємства щодо формування фінансових ресурсів з власних джерел, а також оцінка кваліфікації співробітників і технічне забезпечення підприємства, а також здатність залучення потрібних фінансово-технологічних і енергетичних ресурсів для здійснення інвестиційної стратегії;

- оцінка ефективності інвестиційних проектів ґрунтується на визначенні економічної ефективності їх здійснення.

Одним з основних чинників реалізації успішної інвестиційної політики підприємства є наявність сприятливого інвестиційного клімату в країні, зумовленого низкою макроекономічних факторів. Сьогодні Україна залишається країною з низьким рівнем інвестиційної привабливості.

Передумовою створення сприятливого інвестиційного клімату в країні є створення відповідних умов ведення бізнесу та формування нового ефективного механізму правового регулювання інвестиційної діяльності, що забезпечує систему пільг і гарантій іноземним інвесторам.

Пріоритетними заходами щодо підвищення рівня інвестиційної привабливості є наступні:

- реформування вітчизняного інвестиційного законодавства з метою створення системи взаємоузгоджених правових норм, що стимулюють інвестиційну активність вітчизняних підприємств; ;

- використання основних інструментів регуляторної політики для забезпечення розширення бази інвестиційних ресурсів;

- стимулювання залучення інвестицій в пріоритетні галузі економіки

- мотивація населення до здійснення інвестиційної діяльності через підвищення довіри до вітчизняного банківського сектору;

- надання державних гарантій інвесторам щодо захисту їх прав.

Таким чином, можна зробити висновок, що активна позиція держави в розробці відповідних правових норм і забезпечення умов для стимулювання

інвестиційної діяльності поряд з професійними діями керівництва вітчизняних підприємств дозволить Україні реалізувати свій інвестиційний та інноваційний потенціал.

Выводи./Conclusions. Розробка інвестиційної стратегії безпосередньо пов'язана з успіхом і ефективним розвитком організації. Вона визначає механізми забезпечення інвестиційних цілей, дозволяє оцінити інвестиційні можливості організації, виявляє наявність власних джерел фінансування, визначає можливість реалізації нових інвестиційних проєктів.

Розробка інвестиційної стратегії підприємства допомагає визначити його конкурентні переваги. За умов ринкової економіки існує безліч інвестиційних можливостей. Однак будь-яка компанія володіє обмеженими фінансовими ресурсами, які доступні для інвестування. Завданням інвестиційної стратегії є збалансування інвестиційних потреб та ресурсних можливостей.

Для підприємства в процесі побудови інвестиційної стратегії потрібно рахуватися зі станом і напрямками розвитку інфраструктури підприємства, що є необхідною умовою його розвитку. Розробка і здійснення стратегії можливі в контексті інтелектуалізації інвестиційного потенціалу, націлюючи його становлення до реалізації наукових досягнень.

Раціональні науково-технічні ідеї з чітко означеними матеріальними можливостями надають можливість забезпечити сталий розвиток підприємства.